

MICHELLE LORRAINE

A visszatérés

A lépcsőnek, mely az ötödik emeletig kígyózott, nem csinálták sem vörös márványból, sem ébenfából a fokait. Meztelen éktelenkedett, szőnyeg sem puhalkodott rajta, s viasz szaga sohasem keringett fölötte. Díszre olykor egy-egy szál mezei virág volt, melyet a későn és rohanva érkező gyermek vesztített el színpompás csokrából, vagy egy csepp tej, mely a köcsög aljáról hullott le rá. Ám a fűszerüzlet közelebb volt, mint az erdő: és a lépcső jobban ismerte a zöld-ségféléket, mint az elhullajtott kőkörcsint. De ő jó arcot vágott mindenhez, szívesen fogadott mindent, még a tétova utak bolyongóit is: a Véletlent és a Kalandot.

Csaknem száz éve már, hogy a lépcső folytatja mozdulatlan utazását, mindig befejezetlenül, ég és föld között. Mennyi átutazót ismert meg, akik közül egyesek mindig ott iaktak, masok nem minden titok nélkül eltűntek; látta őket felmenni egy este, amint szoktak, de többé nem látta őket lejönni. Felfedezték volna tán annak a trapézistának titkát, aki — mint mondják — egy este, megszabadulva a nehézkedési erőtől, felsuhant a csillagokba?

A tetőnyílás nélkül, mely ott fenn akkora volt, mint egy melegágyi ablak, a lépcsőház sötét lett volna, mint a pince. Ámbár nyáron még így is nedves és hűvös volt, mint a gödrök mélye, s csak abban különbözött a földalatti lépcsőktől, hogy öt emelet hosszú korlátja volt, mely a földszinten egy kék üveg-gömbben végződött; a kicsi Claire sokszor tapasztotta hozzá égő arcát, ha sírt.

De Claire nem sír és nem játszik többé a lépcsőházban, mely nagyon közönséges lenne, ha semmit sem tudna a gyermek titkairól, aki immár felnőtt. A lépcső hányszor látta őt naponkint le- s felmenni százhárom fokán. S ha nem látná, nyugtalanzkodna miatta, azt hinné, hogy beteg, és gyorsan egy kis csetepatét rendezne, szelíd macskanyávogást, mely kicsalná egyszeriben a kíváncsi, melegszívű, drága lányt.

Ám az idő úgy telt el, hogy a lépcső nem tudta olyan mértékben, mint szeretne volna — szeretetét kinyilvánítani a kedves Claire iránt. Nem elégedett meg azzal, hogy megóvta az eleséstől; miképpen a leghűségesebb szolgálkával is megesik, beleunt az olyan fajta tiszteletadásba, amely csak az ifjú lány megjelenésének szólt. De miképpen is lehetne őt felvidámitani, megvigasztalni vagy örömmel elhalmozni?

Claire fenn az ötödik emeleti lépcső pihenő korlátjára támaszkodik — a világítóablak alatt. A nap, amely pont a ház fölött ragyog, szabályosan világítja meg a lépcsőfokok jobboldali részét (feljövet szerint számítva), a korláthoz közel. Claire már régen ott áll. Mintha nem is tudná. Egy kicsit mindig rossz viszonyban volt az Idővel, mely Perceket hív elő a nagyszerű Örökkévalóságból

és Órákról beszél, amikor éppen hogy csak el tudott menni a Pont de la Tour-nelle-től a Pont des Arts-ig, az antikváriusok ládáiban régi könyvek után kutatva, alig láthatta kedvesét, alig csókolhatták meg egymást. Gonoszabb ajándékot nem is adhatnánk neki, mint egy órát, neki, aki mint egy királynő az ő Buckinghamjában, ezerféle elfoglaltsága, ezer láthatatlan falióra révén szerez tudomást az Időkről; megnézni, esett-e a hó az éjjel, megérinteni a puha, frissen hullott havat, hólabdát gyúrni, munkába sietni a sötét hajnal fehér, érintetlen szőnyegén . . .

Ma Claire-t nem érdekli a hó, nem veszi észre a lábához dörzsölődő, doromboló macskát, nem keresi szemével a nyíláson át a futó felleget: összehúzott szemöldöke alól szomorú és szigorú szem néz.

A lépcső korlátján szinte áthajolva figyel lefelé. A mélyből napsugaras kezek csúsznak körbe-körbe a korláton fölfelé; vidámak, függetlenek, mintha teljesen egyedül volnának. — Ni csak, ez Marguerite, keze, gyűrűje ott ragyog az újján — gondolja Claire. Ez meg Harmant-né keze, fekete kesztyűben, de milyen lassú. Nemsokára következett Pierre keze, mely fürge volt, mint a mókus, és Lucie-Marie-é, aki annyira hozzászokott kutyája simogatásához, hogy most szinte a korláttal is ezt teszi.

— De ime egy ismeretlen kéz — véli Claire, s még jobban kihajol. Egy kéz, amelyik nem tapad a korláthoz, nem is csúszik rajta. Egy kéz, amelyhez nincs hasonló, mely Rodin modellje lehetett volna; erős, bilincstörésre képes; amely nem tudna egy másikat barátság nélkül megszorítani; amelynek azonnal engedelmessé válnánk, ha így szólna hozzánk: — Az utca sötét: adja ide a kezét . . .

Harmadik emelet, negyedik emelet . . . A kéz közeledik, nem fut el az alsóbb emeletek folyosóin. Talán köszönteni jön Lucques úr kezét, melyet valaha egy kollégiumban ismert meg, hol rádiókat és tollszárazakat csúsztattak egymásnak; vagy Luise Hervy kezét akarja vizionlátni, amely olyan sokat, nagyon sokat hímezett. Negyedik emelet . . . A negyedik emeletet túlhaladta! Claire hirtelen felpattan: Ez a kéz, Istenem, néhány éve már, az övét, az ő kezét magába fogadta, magába gyúrta, mint a hógolyót. Ez a legjobb barát keze volt, akit csak bírhat az ember a földön, aki bátorít és nem hízeleg; aki a legnagyobb szerelemmel vesz körül, aki azt akarja, hogy egyszerű légy és természetes; a legnagyobb kaland keze, mely túl tud vezetni önmagunkon.

Claire lelép két lépcsőfokon, hármon, lerohan tízen. És a vándor elcsodálkozik talán, amikor érzi, hogy minden szó helyett kezére csók hull és könny perog.

A Mercure de France 1956. júniusi számából fordította: Madácsy László